

י"ז אלול
22 ספטמבר
יום א'

ישיבת הסוכירות עם מוקלי נור - מספר חסוקלים העברים
יור, קור רק 35 יהודים, ויחור מ-60 קרבים. הציגו לויצמן דרישה
לסטר אח אלה שהשחתמו בפרעות במשך 3 חדשים ישנם כעשרה. ויצמן
הסכים. דרשו למסור ליהודים 80% מהעבודה. סרב, אמר שזה חלוי
במשלה ובשוידיים. ויצמן הוציא כרוז חודה לסקידים על
השקט. חסוקלים דרשו שלא יוציא כרוז כזה - אך הוא אמר שהמושל

כתב את חבריו והחתים אותו. בין הנאשמים בפרעות ובפרעות יש פועלי ניר. ירמובסקי נמצא קשה ומצבו אנוש. בין חוקטיו יש פועלים. חלק מהפועלים היהודים פחד לשוב לעבודה. במחלקת האריזה עבדו רק יהודים, בקבלנות השתכרו 16-19 גרוש, וויצמן זמם כל הזמן להכניס ערבים. למחרת הפרעות הכניס למחלקה זו שתי ערביות. ע"י כך נחמשה עבודת הפועלות שלנו. הפועלות מחאו אז ויצמן חל לקלל ולגדף. הסכסוכים עם הפועלים רבו, ולבסוף פיסר את נוח מיסקובסקי, מרים בורשטיין ושלום לרנר - שלשם עובדים מהיום הראשון. הפועלים הציעו לו בורות. הסכים רק ביחס לשנים האחרונות. דעת כל הפועלים היהודים לעזוב את העבודה ולהכריחו להעביר את בית החרושת למקום אחר. מאחרי הפרעות הוא קבל 7 ערבים חדשים. הדרישות של הפועלים: (1) החזרת הספוטרים, (2) אחוז קבוע של פועלים יהודים, (3) קבלת פועלים ע"י הלשכה, (4) הסכם עם קופת חולים. שאלתי אם ידרשו אמצעים במקרה של שביחה. ענו - הספרדים עוזבים בין כך ובין כך, לערבים הפעם לא יצטרכו לשלם, משמר לא יעמיד, וי'דרשו רק כ-3 לירות ביום, החלטנו להחיעץ עם החברים בחיפה.

ישיבה עם כ"ח"א: באגודת פועלי עץ - סעסיקים שני בחי- חרושת כמאה פועלים, עבודתם נחמשה. גורלקסקי רוב עבודתו היא לערבים, וההזמנות נחמטו ונחעכבו. גם אצל לוינסטין הוחלשה העבודה. רוצים להשתמש במצב להשיג קרדיט 25,000 מקרן העזרה. יתר הפועלים 150, חצים - עוסקים בעבודות-בנין, וגם זו נחרופפה, חצים ברהיטים. שכר עבודה בנין 25-35 גרוש. פועלי רהיטים מפורזים בין בעלי-מלאכה

בודדים שנחארגנו לקואופרטיב של מכירה.

באריג - 350 פועלים. המקצוע החפחה ע"י אכספורם

לסוריה ולעירק; עכשיו קפאון. עובדים רק 3 ימים בסריגה

(זילברשטין, מילבסקי וויינשטיין). בגורבים - המחסנים סלאים.

החזמנוח מסוריה נחמקטו.

במתכת - 500 פועל. בחשמל לא נגע חחרם. אבל במשאבות

ממשיכים החזמנוח הקודמות, אך סזמינים חדשים אין. סחוך קושי המצב

הורע היחס לפועלים בבחי-חרושת אחדים (פעמון). סלסטין סוסור

קוסמני נסגר (עבדו בו כחמשים איש). נסגר גם סמר (חנורים, 50

פועל). בבחי-מלאכה קטנים העבודה נמשכה. הכוון של בחי-החרושת

להמשיך בעבודה, אך יש סכנה משבר.

מקצוע הטבק עלה. ללובלינר אין די סיגרות. הוצח

סספירו הוגדלה. אולם יש צרות. מנהל מספירו חים, אנגלי, אנטישמי

עובדים אצלו 100 יהודים (עם הפקידות).

בקרטונו' - עם זילברברג אין קשר לסופח"א, סעסיק 100

פועלות; שרם הוציא כרוז נגד מברוק שהוא ציוני, ובאה לת"א לחזמין

קופסאות. שטיינברג סבקש פועלות - ואין.

המנגנים סובלים. מסק בית ומלצרים ופקידים - אין שינוי.

במקצוע החימות ביסן הורע המצב.

בבנין - מקוים שאחרי החגים תחדש העבודה. סספר סח"ע -

200, לרבות החימנים (כ-90).

בארגון לא חל שינוי, יש הסבות חלקיות.

במקומות שחסרו ועדים - נוסדו אלה. סוקצות האגודות סחאספות 2-1

לחודש, אגודת חבנין אינה מאורגנת כראוי. יש עוד 800-1,000 פועלים לא מאורגנים.

מזכירים יש באגודות בנין (ווסרמן), מחתך (בוסמן), עץ (ויליסט), פקידים (זליג לוביאניקר), אריג (מונדליאק), דפוס ועובדי בחי-אוכל (שדה), מחט (רונגרמן), אפיה (זריינסקי), מנגנים (זרבבל), עור (למברג), חימנים (בדיחי), הרצאות במקומות העבודה נפסקו לרגל המאורעות. יש לארגן את הפועלים שמחוץ להסדרות לחפש את הפעולה התרבותית, לבצר את הארגון במקומות עבודה. חצי השנה (1 ינואר - 1 יולי) נגמר בגרעון של 25 לא"י,

לאחר שהפחיתו שכר העובדים ב-30 לא"י לחודש. גבו 71% מסו"ב, חכמים 260 לא"י. המס הנספג 81,6 מא"י לחודש. שלמו מסים 3,200 פועל בכל חודש. חברים בהסדרות החייבים במסים 4,500 (מחוץ מנשי עובדים). המכסיות שאפשר לגבות - זהו 80%. המאורעות הפחיתו התכנסה. באוגוסט חסרו כבר 70-80 לא"י, בספטמבר יחסרו כמאה לא"י. בשלש החדשים האחרונים לגמר השנה יחסרו לפי אומדנא 30 לא"י לחודש. ויש הכרח לקמץ עד סוף השנה 300 לא"י. חייסוביץ עוזב העבודה ולא יקבלו איש במקומו (8 לא"י לחודש), 5 לא"י מוה"ח, 14 לא"י מהעובדים (שהוסיפו באוגוסט), לקמץ איש (מונדליאק) 7 לא"י, לא לשלם לווה"פ 35 לחודש, 3 לא"י ממרכז הפקידים, 3 לא"י מחוצאות.

(מסלפן הוה"ל: קבלו חשובה מהאכרים. הם מינו את סמילנסקי, ספיר וגולדנברג (סגן וילנסקי). רוצים שהישיבה המשותפת אח רסו, הרצפלד ושקולניק תהיה בת"א במשרד פיקא. עלינו להתקשר עם סמילנסקי בקביעת יום הישיבה).

גורפינקל - מחלקת הכספים ב.ס.י. עבדה היטב, אולם משלמי המסים לא הגיעו ל-71%, כי בחקופה זו גבו הרבה חובות. לא מציע לוח"פ לוותר על 35 לא"י, כי זהו נגד הסכם עם הבנק. לדעתי לא מוצדק הפסימיות. המאורעות עברו, וסגור רק במקצועות אחדים. רוב הפועלים לא נוגעו ואין כל ספק למה לא ישלמו המס. יש לעשות מאמצים להגדלת הגביה עד 80%. יש לפנות לפועלי ח"א בהסברת המצב ולדרוש תשלומין מדויקים של המס. הצעתי שועדת הבקורת תבחון את המצב ותביא הצעה מוסכמת.

ישיבה עם ב.ס.י.

פינקלשטיין: מצב העבודה בירושלם עד המאורעות הלך וטוב. לעומת זה היה מצב הארגון ההסתדרותי בשפל. בשוק הפרטי היו מקבלים את הפועלים לא דרך חלשכה וזה החליש את הארגון. היה חוסר בעסקנים פעילים. המצב באגודות היה רופף. גם המצב הכספי של המועצה היה רע ונאלצנו לעשות קמוצים גדולים. לולא המאורעות היינו יכולים להחזיק מעמד. עד ראשון ליולי גמרנו בגרעון של למעלה מ-90 לירות. ביולי היה גרעון של 6 לירות. הגרעון עד יולי יגדל לרגל עניין יריחו לערך ב-30 לא"י. ההכנסה ביולי הייתה כ-130 לא"י. מספר המשלמים הוא כ-800 מחוץ לפקידים. מספר חברי ההסת" כ-2,500. חייבים במסים כ-1,800. משלמים לערך 60%. לולא המאורעות היינו מגיעים ליציבות ידועה. המאורעות הרסו את כל הבניין. באוגוסט היה גרעון של למעלה מ-40 שעות. ההכנסה הייתה 76 לא"י מזה 59 לא"י מסים. בספטמבר מתקנים את הגביה, אולם אין לקוות לחוצאות טובות

מאשר באוגוסט כי גדלו החוצאות. אוקטובר הוא חודש של חגים הנותן חמיד הכנסה זעומה ורק בנובמבר נוכל להגיע למצב נורמלי, גם לא בלי דפיציט.

מצב העבודה סחייב. עתה ספול רב מאשר קודם, למען הוציא את הפרי האפשרי ממצב הרוחות שלאחר המאורעות. רכזנו קודם את הפקידים הלשכה ואגודת הבנין ביד אחת - בידי רבינוביץ. עתה יש הכרח להתזיר את המזכיר של אגודת הבנין לעבודתו. גם לאגודת הסתתים קבענו מזכיר במשכורת לחודש הזה. שתי האגודות של הבנין והסתות צריכות עתה להיות פעילות בשוק העבודה, בלעדי זה יחזור הכל למסלול הקודם. רבוי העבודה אינו גורם לרובי ההכנסות כל זמן שהעבודות נכנסות לידי העדות המזותיות הדורשות ספול רב ואינן מכניסות. חוץ מאלה מרכות עתה את חשומת לבנו שאלה שכונת העובדים. האמצעים לקרקע ולבנין יקל להשיגם. השכונות השונות מעונינות מאוד בבנין השכונה על ידן.

חלפיות מציעה למועצה אילו מאות מגרשים לבנין בחי-פועלים, בין חלפיות ובין שכונת הגדוד. אפשר גם לקנות האדמה שבין הגדוד ובין משק הפועלות. השטח המוצע הוא בן 1.000 דונם בערך. חלפיות מציעה לסלול כביש משכונתה עד הגדוד. בית הכרם מציע לרכוש את האדמה שבינו ובין רחביה - שטח של 1.800 דונם, המחיר 25-30 לירה הדונם. בחברת החשמל עובדים עכשיו 17 יהודים, 12 לא-יהודים. החברה מציעה לקבל עוד 40 יהודים ולהתחייב על 75% של יהודים בשכס הקבוע.